

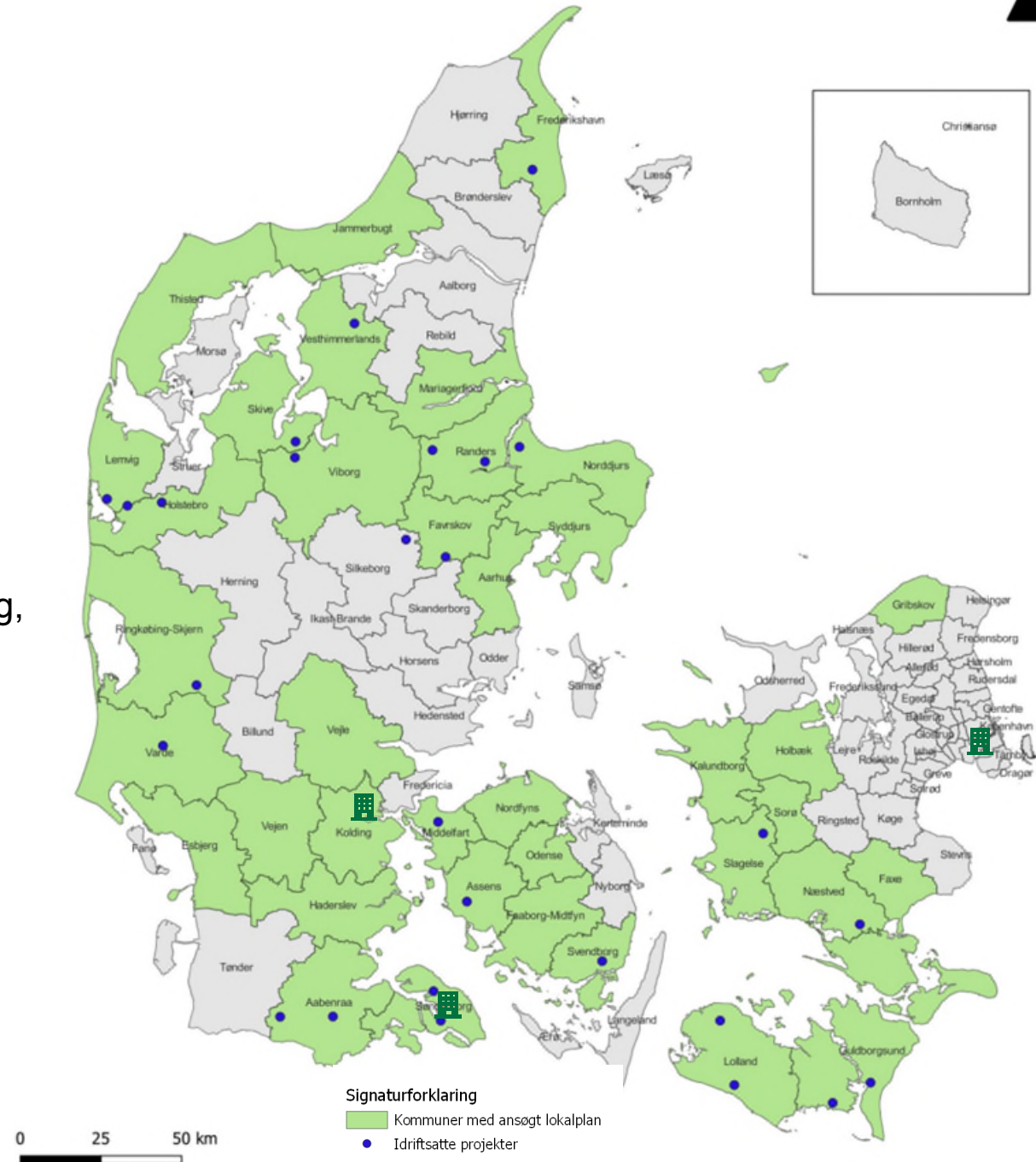
Better Energy og multifunktionelle projekter

Jens Munch-Petersen, Naturudvikler, Better Energy

Intro til Better Energy

Sammen om den grønne energi

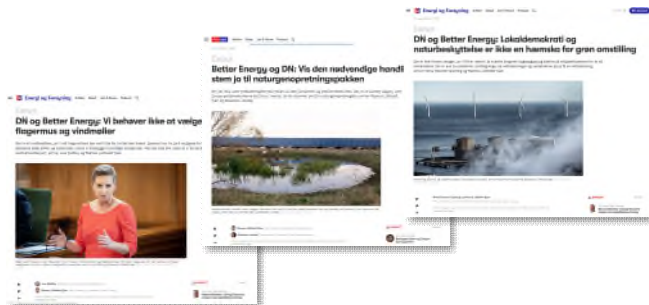
- **Danskejet virksomhed** aktiv i fire lande og danske kontorer i København, Sønderborg og Kolding. Ca. 500 ansatte ialt
- Forsyner **lokale virksomheder** og vores partnere med **billig, støttefri, lokalproduceret grøn strøm** (fx Tivoli, Chr. Hansen, Lundbeck, Arla m.fl.).
- Én **samlet værdikæde fra mark til solcellepark** – fokus på naboinvolvering, miljøplanlægning, nettilslutning, byggeteknisk design, drift af park, mm.
- **Langsigtede partnerskaber** med Industriens Pension, AP Pension, Nykredit og Jyske Bank. ATP er medejer af Better Energy.
- Better Energy har igangværende projekter i ca. **50 danske kommuner**
- **26 solcelleanlæg bygget de sidste fire år** idriftsat med samlet kapacitet på ca. 1.100 MW.
9 parker i byggefase med kapacitet på ca. 1.600 MW

Natur og miljø som en barriere i VE-projekter?

Samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening

- Vi hører ofte en **falsk modsætning mellem naturbeskyttelse og udbygningen af vedvarende energi**. Det bunder i en forståelse af, at naturen ”står i vejen”.
- Dem modsætning anerkender vi ikke i Better Energy. Klima- og biodiversitetskriserne skal ikke løses på bekostning af hinanden, men i samspil.
- Vi har derfor i forskellige debatindlæg og i en principaftale sammen med Danmarks Naturfredningsforening sat **fokus på sameksistens og multifunktionalitet**.

PRINCIPAFTALE OM ETABLERING AF grøn elproduktion i sameksistens med naturen

Udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening og Better Energy

Når landbaserede VE-anlæg placeres gennemtænkt og drives miljøvenligt kan de fungere som trædesten og lommer for den biodiversitet, der i forvejen er presset i det danske landskab. Det er vores fælles ambition at udvikle ny vedvarende energi og samtidig forbedre forholdene for den danske natur.

Verden står overfor både en biodiversitets- og klimakrise. Dyrsarter, habitater og hele økosystemer er under pres samtidig med globale temperaturer fortsat stiger med uset hast. Når vedvarende energiproduktion (VE) planlægges på land, bør Danmarks natur- og miljøforpligtelser, heriblandt EU's biodiversitetsstrategi for 2030, derfor indtænkes fra begyndelsen. Jo før naturhensyn indtænkes, desto større er potentialet for at VE-projekterne kan bidrage til at løse begge kriser samtidig.

Danmarks Naturfredningsforening og Better Energy ønsker, at både sol- og vindmølleparker i endnu højere grad end i dag:

- anvendes som løftestang til at øge biodiversiteten i det danske landskab ved at fungere som trædesten og lommer for flora og fauna,
- bidrager til og muliggør udtagning af lavbundsjorde
- anvendes som virkemiddel til at beskytte det danske grundvand.

Dette kræver både nytænkning og grundighed, når der screenes, planlægges og anlægges VE-anlæg, ligesom afviklingen af anlægget efter endt drift også kan spille en stor rolle. Derfor foreslår vi i fællesskab en række principper, der skal inspirere til, at naturhensyn indtænkes i samspil med opstilling af VE-anlæg i alle faser. Det er vores håb, at principperne vil finde anvendelse for alle VE-projekter i danske kommuner.

Principperne er inddelt i følgende faser for etablering af grøn elproduktion:

Screeningsfase	Udviklingsfase	Driftsfase	Efter drift
Respekt for værdifuld natur i forbindelse med placering af VE-anlæg	Livlig udvikling af naturelementer i og nær VE-anlæg	Naturvenlig drift i VE-anlæg	Naturgenopretning efter endt VE-drift

Principaftale fra 21. juni 2022: "Grøn elproduktion i sameksistens med naturen".

better energy

Der er bud efter det åbne land

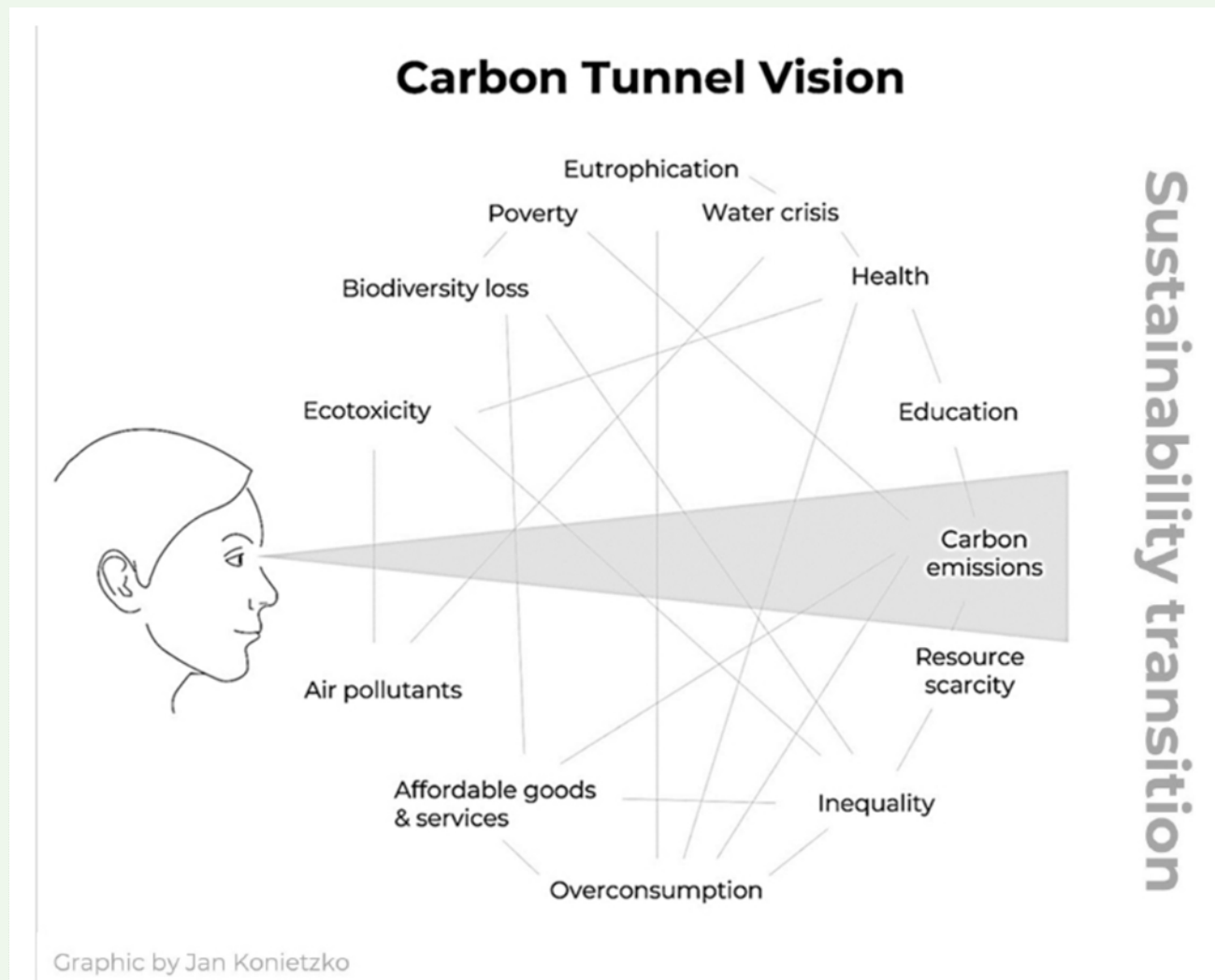
- Udbygning vedvarende energi (4dobling af VE på land)
- Mere mangfoldig natur og biodiversitet
- Bedre muligheder for friluftsliv og rekreation
- Reduktion af kvælstof (fjorde og kystvande)
- Udtagning af lavbundsarealer
- Skovrejsning
- Grundvandsbeskyttelse
- Udvikling af byer og infrastruktur

Fortsat behov for lokale arbejdspladser, robuste lokalsamfund og udvikling i landdistrikterne.

Better Energys projekter kan indeholde løsninger og bidrag til andre problemstillinger end blot ny grøn energi på arealet.

Vi ønsker at skabe lokalt skræddersyede projekter med et stort fokus på multifunktionalitet.

Better Energy er optaget af at undgå tunnelsyn på klimadagsordenen.

Flere anvendelser på den jord, vi forvalter

Skabe nye naturarealer

Vi udvikler vores parker, så de er med til at give naturen bedre plads, og understøtte en mere mangfoldig artsrig natur.

Beskytte grundvand

Solcelleparker kan være med til at beskytte fremtidens drikkevand.

Genskabe lavbund- og vådområder

Vi genskaber vandhuller og vådområder for at fjerne næringsstoffer, sænke drivhusgasudledninger og give dyrelivet nye levesteder.

Muligheder for øget friluftsliv

...fra privat jord til nye rekreative muligheder i landskabet

Multifunktionelle solcelleanlæg kan "åbne landskabet op" for lokalområdet

Plads til nye naturarealer

Konvertering af landbrugsjord til ny natur

- Jordbearbejdning og udsåning
- Udgravning af vandhuller og åbning af vandløb
- Plantning af holme med træer og buske
- Etablering af mikrostrukturer
- Pleje og drift
- Store græssere?
- Fri succession?

Frivillige deklarerationer vedr. natur- og grundvandsbeskyttelse

Matr.nr.: 13c og 13d
Ejerlav: Holndrup By, Skårup

Deklaration om dyrkning og forbud mod udledning mv.

Svendborg Kommune vil forventeligt den 01.10.2020 vedtage Lokalplan nr.: 657 om etablering af solcelleanlæg på ovennævnte matrikler. Lokalplanområdet ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), og en mindre del (ca. 3 ha) ligger indenfor boringsvært beskyttelsesområde (BNBO). Med henblik på at sikre, at arealet ved etablering af solcelleanlæg anvendes på en måde, så grundvandet beskyttes bedst muligt mod forurening, at jorden er dækket af en varieret vegetation, og at arealanvendelsen ikke må reducere grundvandsdannelsen væsentligt fra arealet, begæres med henvisning til tilhørende tinglysningsrids indlagt i bilagsbanken nedenstående bestemmelser tinglyst servitutstilhørende på ejendommene samt parceller udstykket herfra og med bindende virkning for ejendommens ejer og brugere:

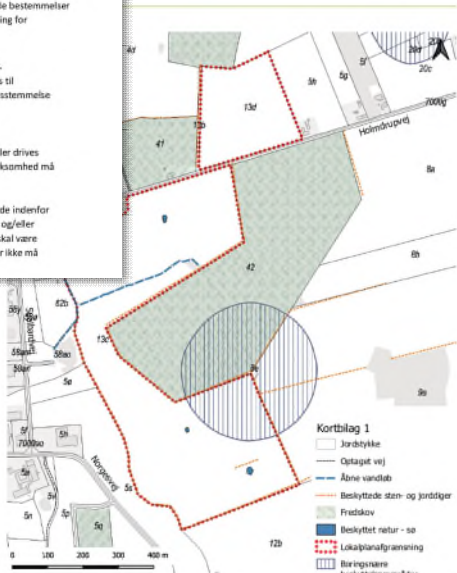
§ 1 – Anvendelse, forbud mod udledning af miljøskadelige stoffer mv.

1.1. Deklarationsarealet kan i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser anvendes til solcellepark eller landbrugsformål, herunder til brak og/eller vedvarende græs i overensstemmelse med nedenstående retningslinjer i tilfælde af etablering af solcelleanlæg og så længe solcelleanlægget måtte være opført:

1.1.1. I bygninger og på arealer omfattet af deklARATIONEN må der ikke indrettes eller drives virksomhed, der kan give øget risiko for grundvandsforurening. Eventuel virksomhed må ikke omfatte aktiviteter udover hvad der svarer til miljøklasse 1-3.

1.1.2. For de dele af matriklerne 13c og 13 d Holndrup By, Skårup, der er beliggende indenfor OSD og BNBO områderne som angivet på kortet, må der ikke forefindes og/eller anvendes bekæmpelsesmidler eller sprøjtemateriel. Ejer/brugere af arealet skal være opmærksom på, at flyvehavre, bjørneklo, engbrandbæger og lignende heller ikke må fjernes med hjælp af bekæmpelsesmidler.

Tinglysning af grundvandssikring i Svendborg

Kortbilag 1 - Matrikelkort

Anmelder:
Better Energy /Kolding
Kommune!

Deklaration

Arealanvendelse og rådighedsindskrænkninger vedr. grundvand, natur og skov

Ejer af berørte følgende ejerlav, matr.nr.:

Matr.nr.	Ejerlav	Areal
xx		Ha
xx		Ha
xx		Ha
1 alt		Ha

pålægges herved følgende servitutbestemmelser, gældende for nuværende og senere ejere. Det samlede areal, som er omfattet af deklARATIONEN, udgør dele af ejendommen i henhold til vedhæftede tinglysningsrids.

1 Formål med deklARATIONEN

- Grundvand: At sikre grundvand af høj kvalitet til drikkevandsbrug
- Natur: At sikre en varieret og god naturtilstand i nyanlagte lysåbne naturarealer
- Skov: At sikre en god naturtilstand i eksisterende fredskov
- At arealanvendelsen understøtter ovennævnte målsætninger og samspillet mellem dem.

For at sikre ovenstående formål inddeles deklARATIONENS område i tre delområder med hver deres sæt af rådighedsbestemmelser:

- Delområdet: Grundvand og natur
- Delområdet: Natur
- Delområdet: Skov

2 Rådighedsbestemmelser for delområdet: Grundvand og natur

Nedenstående gælder for delområdet "Grundvand og natur". Delområdet omfatter matr.nr. xx og kan ses på vedlagte bilag. Formålet med rådighedsbestemmelser for dette delområde er at sikre grundvand af høj kvalitet til drikkevandsbrug og samtidig sikre en varieret og god naturtilstand i nyanlagte lysåbne naturarealer inkl. vandløb, søer og vådområder, men ikke for nuværende solcellearealer.

Tinglysning af grundvandssikring, permanent natur og biodiversitetsskov i Viuf ved Kolding

Viuf - Deklaration vedr. sikring af grundvand, natur og skov
Forslag til delområder for deklARATIONEN

Signaturforklaring

- Lokalplanafgrænsning for solcelleprojekt
- Områder med solcellepaneler
- Deklarationsareal Delområde: Grundvand og natur
- Deklarationsareal Delområde: Natur
- Deklarationsareal Delområde: Skov

Samarbejder og partnerskaber er nøglen til den **grønne omstilling**

- Større solcelleparker giver muligheder for at løse flere problemstillinger, hvis de tænkes ind fra start. Vores parker kan **mere end blot at producere store mængder grøn strøm.**
- Forudsætningen for gode projekter med varige synergieffekter er, at de er **opstået og skaber værdi lokalt.**
- De mange lokalsamfund, kommunale forvaltninger og byråd er **afgørende for at sætte fart på den grønne omstilling.**
- Nøglen til gode projekter findes, når almindelige borgere, dygtige fagfolk og lokalpolitikere **bruger tid og kræfter på at få vedvarende energiparker til at skabe værdi og give mening lokalt og regionalt.**

*Hvordan man som lokal DN-organisation
kan påvirke den lokale proces*

Community engagement to drive local value creation and project desirability

Engagement model

- › Energy communities
- › Infrastructure for local communities
- › PPAs for local businesses
- › Recreational areas
- › Biodiversity programmes and restoration
- › Groundwater protection
- › Urban development in small villages
- › Neighbour compensation programs
- › Neighbour dialogue
- › Municipal dialogue
- › Dialogue with the surrounding area

Desired

ACCEPTANCE is a requirement
DESIRABILITY is our ambition
to ensure SCALABILITY

Accepted

Future model

- › The toolbox for community engagement will be developed concurrently in an iterative process.
- › Initiatives such as local co-ownership models with special conditions for minority owners will be considered.

Community engagement and local value creation are key enablers for onshore green power plants

Not in my backyard

A photograph of a field of poppies in the foreground, with solar panels visible in the background. The poppies are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The solar panels are arranged in rows and are slightly out of focus. The overall scene is bright and sunny, suggesting a rural or agricultural setting.

be

better energy

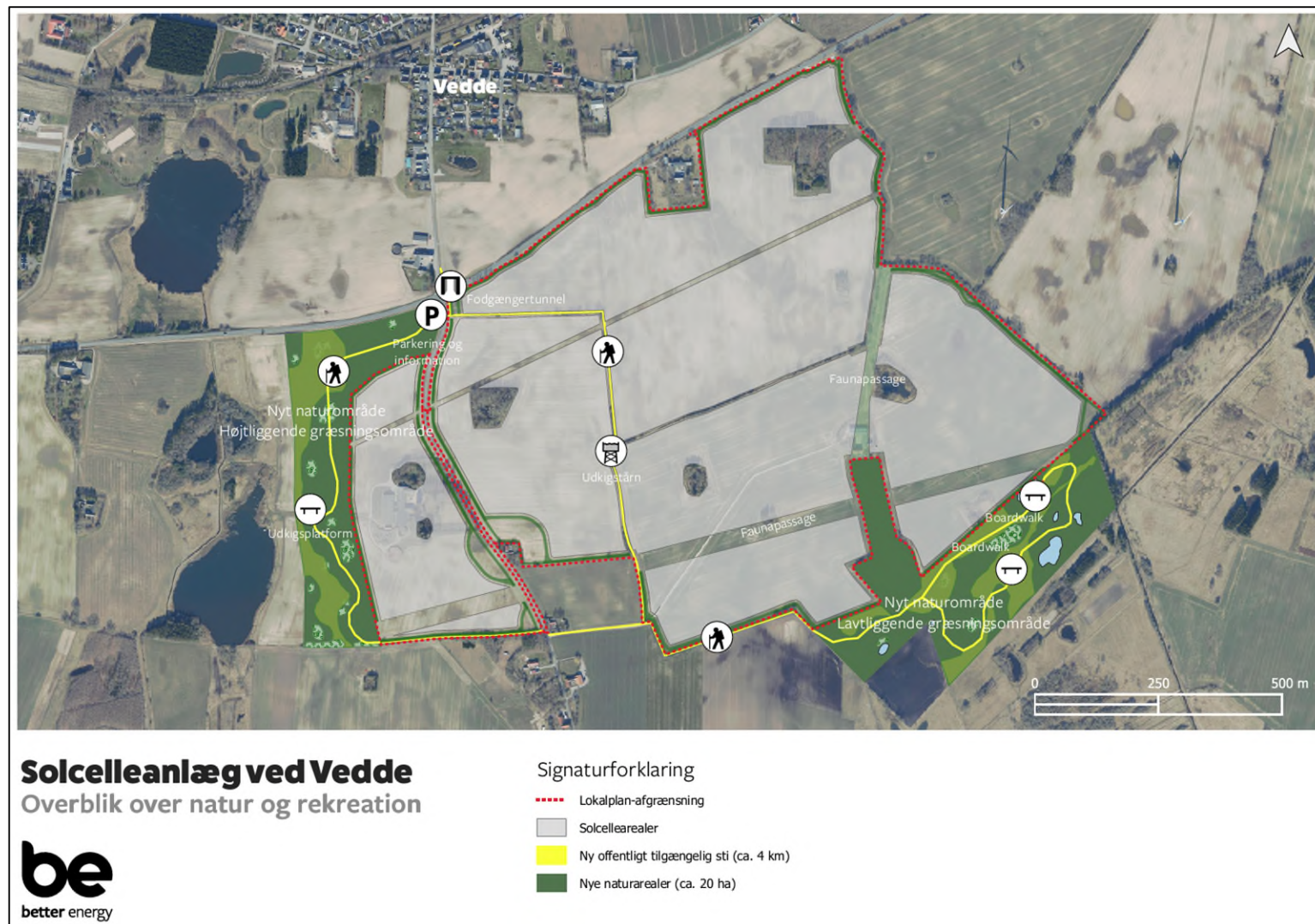
Eksempler på projekter

Solcelleanlæg ved Vedde i Sorø Kommune

- Nye naturarealer (25 ha) og nye rekreative muligheder er en central del af Better Energys projekt ved Vedde
- God dialog med DN Sorø

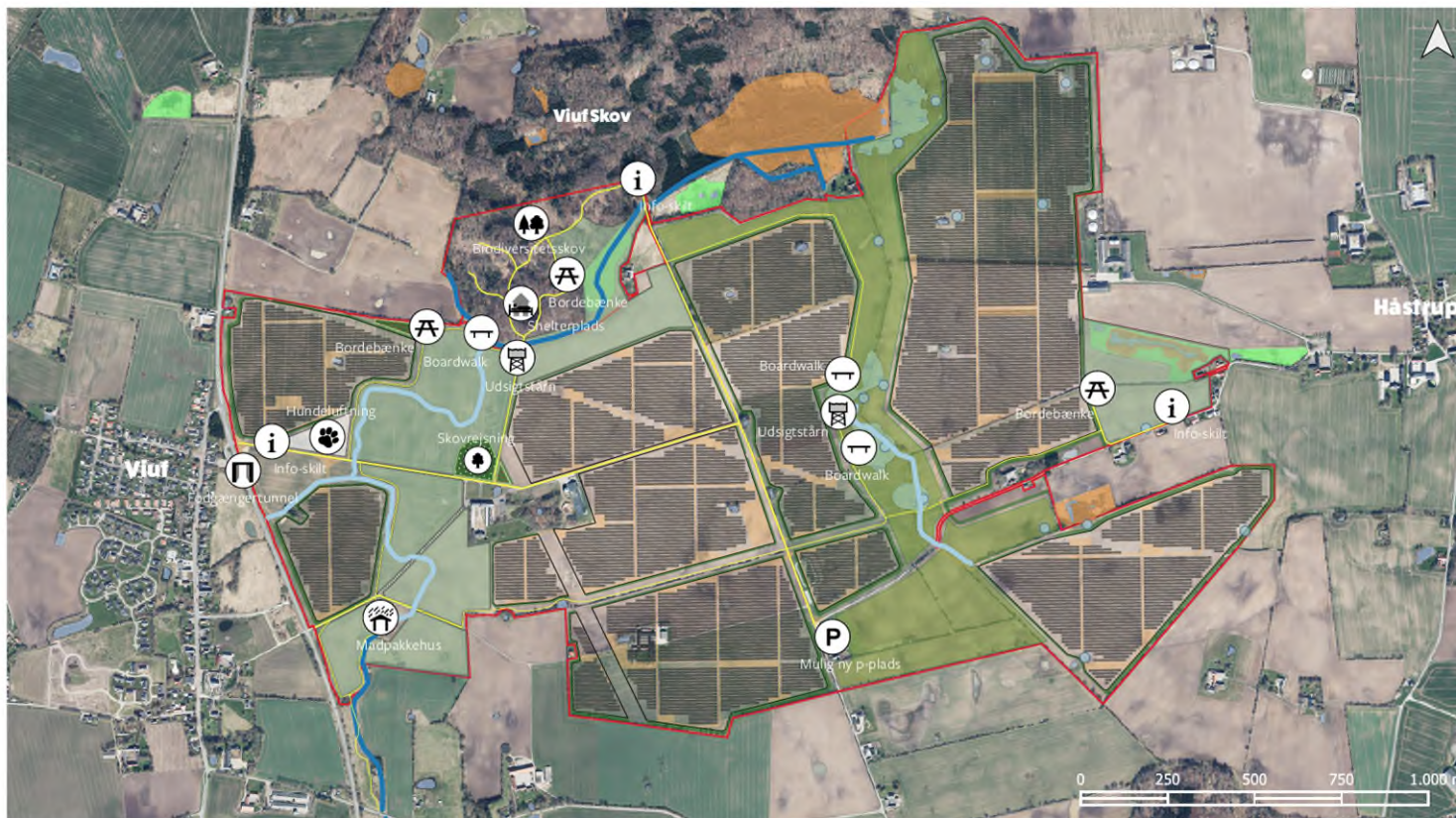

Biodiversitetsrådgiverne Habitats har udarbejdet en rapport med forslag til natur og rekreation

Solcelleanlæg ved Viuf i Kolding og Vejle Kommune

- 150 ha til natur- og rekreative elementer
- Genetablering af vådområder og vandhuller til gavn for løvfrøen
- Nye naturarealer med Galloway-græsning
- Nye store naturarealer med fri succession
- Biodiversitets-skov
- Rekreative elementer med udgangspunkt i lokale ønsker
 - 11 km nyt stiforløb
 - Shelterplads, madpakkehus, udsigtstårne, hundeluffer-områder
- God sparring og samarbejde med kommunernes biologer og naturafdelinger

Solcelleanlæg ved Viuf og Håstrup Natur og rekreation

Signaturforklaring

- 364 ha - Projektområde (lokalplan-område og skov-område)
- 218 ha - Solcellepaneler (248.000 MWh/år)
- 11 km - Nyt offentligt stiforløb

Eksisterende §3-natur

- Eng
- Mose
- Sø
- Vandløb

Nye naturområder

- 49 ha - Ny lysåben natur med kvæggræsning (hegninger)
- 41 ha - Fri succession, ny natur og faunapassage (uden hegn)
- 1 ha - skovrejsning
- 1.700 m - Genåbning af rørlagte vandløb
- Nye sammenhængende vådområder
- Nye vådområder (paddeskrab o.lign.)

Solcelleanlæg ved Lundby i Vordingborg Kommune

- 37 ha til natur- og rekreative elementer
- Genetablering af ekstrem-rigkær mosetype og nye rekreative muligheder med udgangspunkt i lokale ønsker
 - *Ridespor til efterskole*
 - *Udvikling af eksisterende vandreruter*
- Mulig etablering af vandstand lige under terræn på lavbundsarealerne for at skabe klimagevinst
- God dialog med DN Vordingborg – muligt samarbejde om mose-genetablering

Solcelleanlæg ved Lundby
Forslag til natur og rekreation

Signaturforklaring

Projektområde (ca. 148 ha)	Genetablering af mose (ca. 12 ha)
Byggefelt til solcellepaneler (ca. 100 ha)	Nye holme og beplantninger
Nye offentligt tilgængelige stiforbindelser (ca. 7 km)	Åbeskyttelseslinje
Eksisterende vandrerute KONG Mose rundtur	Beskyttede vandløb
Nye arealer til natur og rekreation (ca. 23 ha)	Højspændingsledning

A photograph of a field of poppies in the foreground, with solar panels visible in the background. The poppies are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The solar panels are covered in a blue protective film and are arranged in rows. The background is a blurred landscape with green fields and trees under a clear sky.

be

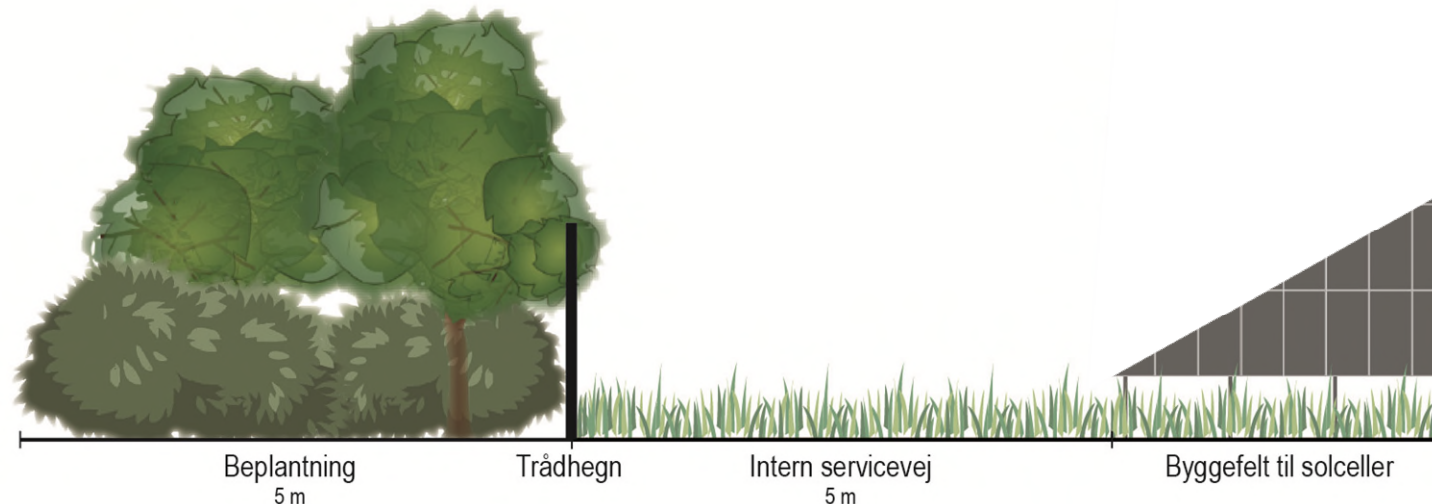
better energy

Spørgsmål?

Indplacering i landskabet er afgørende

Visuel afskærmning, beplantning og hegn

- Der etableres afskærmende beplantning og bredmasket vildthejn rundt om byggefelter til solcelleanlæg
- Beplantningsbælter etableres i minimum 5 meters bredde
- Forventes fuldt udvokset inden for 7-10 år.
- Anlæggene drives uden sprøjtemidler og kunstgødning

Visuel afskærmning og beplantning

Eksempel

Visuel afskærmning og beplantning

Projektområde med solceller

Visuel afskærmning og beplantning

Projektområde med 1 meter højt beplantningsbælte

Visuel afskærmning og beplantning

Projektområde med fuld udvokset beplantningsbælte